

آزادگان شمالی در ۱۴۰۴؛ از ریلگذاری توسعه تا چالش رقابت با عراق

میدان نفتی آزادگان شمالی، بخش مهمی از زنجیره میادین مشترک غرب کارون، در سال ۱۴۰۴ با رشد تولید، اجرای فناوریهای نوین و جذب سرمایه بانکی، گامهای تازه‌ای در مسیر توسعه برداشت.

به گزارش [میشل نیوز](#)، میدان نفتی آزادگان شمالی، بخشی کلیدی از زنجیره توسعه غرب کارون، در سال ۱۴۰۴ شاهد جهشهای تازه‌ای در حفاری، افزایش تولید و برنامه‌های فناورانه شد؛ میدانی که با ذخایر عظیم مشترک خود، به محور اصلی استراتژی انرژی دولت چهاردهم در مقابله با شتاب برداشت عراق تبدیل شده است.

میدان آزادگان شمالی در مرز جنوب‌غربی ایران و مجاورت استان میسان عراق، بخشی از ابرمیدان آزادگان با ذخایر درجای حدود ۳۳ میلیارد بشکه نفت است. سهم بخش شمالی از این ذخایر، چندین میلیارد بشکه نفت سبک تا متوسط با ضریب برداشت اولیه محدود است؛ عاملی که استفاده از فناوریهای ازدیاد برداشت را ضروری میکند.

بر اساس گزارشهای رسمی تا نیمه سال، پروژه تکمیل چندین حلقه چاه جدید در این میدان انجام شده و تولید روزانه آن به محدوده ۷۵ تا ۸۰ هزار بشکه رسیده است. همچنین پایلوت تزریق نانوسیال برای بهبود ضریب بازیافت در چند حلقه چاه مرزی اجرا شد که نتایج اولیه آن از کاهش افت فشار و بهبود جریان‌دهی حکایت دارد.

حمیدرضا صدیقی از کارشناسان ارشد توسعه میادین مشترک می‌گوید اگر بخواهیم خلاصه بگویم، آزادگان شمالی در سال ۱۴۰۴ بالاخره روی ریل توسعه واقعی افتاده است. دستاورد مهم، افزایش تولید به محدوده ۸۰ هزار بشکه در روز و تکمیل چند حلقه چاه جدید است. این اعداد شاید به نظر برخی کم باشند، اما وقتی به سالهای قبل نگاه می‌کنیم که پروژه تقریباً در حالت "مکث طولانی" بود، این جهش معنا پیدا میکند. اجرای پایلوت تزریق نانوسیال هم اتفاق مهمی است چون این فناوری میتواند در سالهای آینده ضریب بازیافت را به طور محسوس افزایش دهد.

وی با اشاره به تغییرات صورت گرفته در این میدان گفت: دو تغییر اساسی را میتوان نام برد. اول، استفاده از فناوریهای ازدیاد برداشت که در سالهای گذشته کمتر فرصت پیاده‌سازی پیدا میکرد. دوم، تغییر در مدل تأمین مالی.

این کارشناس صنعت نفت تصریح میکند: عراق در بخش میسان از شرکتهای بین‌المللی مثل CNPC و Petronas استفاده میکند که هم سرمایه را تأمین میکنند، هم فناوری و تیم اجرایی حرفه‌ای دارند. آنها الان حدود ۱۲۵ هزار بشکه در روز برداشت میکنند، یعنی حدود ۴۵ هزار بشکه بیشتر از ما. این فاصله نه تنها اقتصادی است، بلکه از نظر مدیریت مخزن هم خطرناک است؛ چون برداشت

بالا تر عراق ممکن است باعث تغییر فشار و جریان سیال مخزن به سمت آنها شود.

وی خاطرنشان کرد: برای جبران این وضعیت باید حداقل ۲۰ حلقه چاه جدید و تکمیل چندین واحد فرآوری دیگر انجام شود که اگر این اتفاق بیفتد، می‌توانیم تا اواخر ۱۴۰۶ به ظرفیت ۱۵۰ هزار بشکه در روز برسیم و فاصله را کم کنیم.

به‌عنوان یک جمع‌بندی کارشناسی، باید گفت: وضعیت آزادگان شمالی در سال ۱۴۰۴ را می‌توان «پیشرفت قابل توجه اما با سایه سنگین عقب‌ماندگی تاریخی» توصیف کرد.

از یکسو، افزایش تولید به حدود ۸۰ هزار بشکه در روز و اجرای طرح‌های فناورانه مانند تزریق نانوسیال نشان‌دهنده تغییر رویکرد مدیریت میدان از توسعه کند و مقطعی به توسعه پلکانی و مبتنی بر فناوری است. همچنین به‌کارگیری مدل EPCF و ورود بانک‌ها، این پیام را دارد که دولت چهاردهم به دنبال کاهش وابستگی به بودجه عمومی و افزایش تاب‌آوری پروژه‌ها در برابر نوسانات نفتی است.

اما از سوی دیگر، اختلاف تولید با عراق (حدود ۴۰ تا ۵۰ هزار بشکه در روز به نفع همسایه) همچنان یادآور این واقعیت است که سرعت توسعه ایران، حتی با جهش‌های اخیر، هنوز کافی نیست. عراق از دو مزیت استفاده می‌کند:

۱. ورود گسترده سرمایه‌گذاری خارجی بدون محدودیت‌های تحریمی.

۲. بهره‌گیری از شرکت‌های بین‌المللی با تجربه توسعه سریع میادین مشابه.

کارشناسان توسعه میادین معتقدند اگر تا پایان ۱۴۰۵ روند حفاری و راه‌اندازی تأسیسات فرآوری در آزادگان شمالی دو برابر نشود، نه‌تنها رقابت با عراق دشوار خواهد شد، بلکه امکان افت فشار مخزن و کاهش ضریب بازیافت نیز بالا می‌رود.

به عبارت ساده‌تر، آزادگان شمالی در ۱۴۰۴ بالاخره روی ریل توسعه واقعی افتاده، اما این قطار باید سرعتش را از «قطار محلی» به «قطار سریع‌السير» برساند تا از رقبا عقب نماند.